

مطالعه کنه کش جدید انویدور (spirodiclofen) علیه کنه‌های آفات درختان سیب (*Panonychus ulmi* Koch, *Tetranychus urticae* Koch) در پنج استان کشور

- مسعود اربابی^۱، ابراهیم کورش نژاد^۲ محمد سعید امامی^۳، مسعود تقی زاده^۴ غلامعلی اکبر زاده شوکت^۱
- ۱- مؤسسه تحقیقات آفات و بیماریهای گیاهی، مرکز تحقیقات کشاورزی استان خراسان رضوی (مشهد)
 - ۲- مؤسسه تحقیقات آفات و بیماریهای گیاهی، مرکز تحقیقات کشاورزی اصفهان (اصفهان)
 - ۳- مؤسسه تحقیقات آفات و بیماریهای گیاهی، مرکز تحقیقات کشاورزی اردبیل (پارس آباد مغان)
 - ۴- مؤسسه تحقیقات آفات و بیماریهای گیاهی، مرکز تحقیقات کشاورزی آذربایجان غربی (ارومیه)

کنه کش جدید انویدور (Envidor SC 240) با نام عمومی spirodiclofen از ترکیبات شیمیائی tetronic acid و دارای خواص تأثیرگذاری غیرسیستمیک و طیف وسیع تأثیرگذاری روی مراحل تخم و متحرک جمعیت کنه‌های خسارتزای می‌باشد. تأثیر سه دز (۰/۴، ۰/۵ و ۰/۶) انویدور در مقایسه با کنه کش‌های فنازوکوئین ۲۰ درصد اس سی (بالغ کش) و کلوفن تازین ۵۰ درصد اس سی (تخم کش) علیه مراحل تخم، فعال و سطوح آلودگی کنه قرمز اروپائی و فعال کنه تارتن دو نقطه‌ای ارقام زرد و قرمز درختان سیب ارقام زرد و قرمز در استانهای خراسان، آذربایجان، اردبیل، اصفهان و تهران در سال ۱۳۸۲ مورد بررسی قرار گرفت. با تبدیل داده‌های خام به درصد تلفات توسط فرمول هندرسون - تیلتون و انجام تجزیه واریانس روی میانگین داده‌ها در طرح کرت‌های خرد شده در زمان و مکان توسط نرم افزار SAS، از آزمون چند دامنه‌ای دانکن برای گروه‌بندی و مقایسه تیمارها استفاده شد. تیمار سموم و فواصل نمونه برداری بعنوان فاکتورهای اصلی و فرعی انتخاب شدند. دزهای ۰/۵ و ۰/۶ انویدور روی مراحل فعال کنه قرمز اروپائی و تلفات دز ۰/۵ انویدور (از ۹۲/۷۱٪) بعد از فنازاکوئین (۹۵/۶٪) بیشترین تأثیر را علیه کنه قرمز اروپائی در ارومیه داشت و از نظر آماری در سطح یک درصد تفاوت معنی داری با یکدیگر نداشتند. حداکثر تأثیر تخم کشی دزهای ۰/۵ و ۰/۶ انویدور در خراسان و آذربایجان غربی ملاحظه شد و در گروه A آزمون دانکن قرار گرفتند. تأثیر تمامی تیمارها در دو سطح آلودگی درختان سیب به کنه قرمز اروپائی (اواخر بهار و اواسط تابستان) در استان اردبیل نشان داد جز تیمار آپولو سایر تیمار با حداکثر تفاوت کنه اختلاف معنی داری با یکدیگر نداشتند. بیشترین تأثیر تیمارها در نوبت‌های ۷ و ۱۴ روز و حداقل و حداکثر تأثیر نیز در نوبت ۲۵ روز بعد از سم پاشی علیه در اصفهان و تهران ملاحظه گردید. بیشترین تأثیر انویدور در دزهای ۰/۵ و ۰/۶ انویدور و پس از کنه کش فنازوکوئین روی جمعیت فعال کنه تارتن دو نقطه‌ای بدست آمد که در گروه B آزمون دانکن قرار گرفتند. تأثیر کامل (۱۰۰ درصد) برای دز ۰/۶ انویدور نیز در تهران مشاهده شد. با توجه وسعت مطالعه صورت گرفته می‌توان از دزهای ۰/۵ و ۰/۶ انویدور جهت کنترل پایدارتر آفات کنه‌های درختان سیب استفاده نمود.

۵۶ / چهارمین کنگره علوم باغبانی ایران، آبان ماه ۱۳۸۴

واژه‌های کلیدی: کنه کش جدید انویدور، دز مصرفی، کنه قرمز اروپائی، کنه تارتن دو نقطه ای، مراحل زندگی، سطح آلودگی، درختان سیب، ایران